

Høringsuttalelse/merknader til kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032

Indre Østfold kommune

Som innbygger har jeg følgende merknader til kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032:

Attraktiv kommune?

“Attraktiv kommune” hva er det? Jo, alt og ingenting. Det er et forslitt og oppbrukt ord i denne sammenheng. Kutt det ut og konkretiser heller hva det faktisk dreier seg om.

Befolkningsvekst:

Samfunnsdelen legger opp til 1,1%, noe som er altfor høyt. En altfor stor vekst, slik det bla har vært i Spydeberg, er ikke bærekraftig. Det legger press på alt av infrastruktur og gir dårligere løsninger på flere områder. Det støttes at en evt vekst må skje østover i kommunen. Vekst i vest må dempes. Skolebehovsplanen legger 0,8% til grunn. Befolkningsveksten må holdes godt under 1%.

Det må innføres utbyggingsavtaler (økonomisk bidrag til infrastruktur), det gjelder bl.a. i Spydeberg, dvs i pressområder.

Jordvern og arealstrategi:

De rike jordressursene, kulturlandskapet og arealene med matjord/dyrka mark i kommunen er betydelige og i nasjonal interesse, de har nasjonal verdi. Matjorda skal ikke bygges ned. Jordvern handler om matproduksjon, naturmangfold, samfunnssikkerhet og bærekraft. God matjord er et akutt knapphetsgode og må forvaltes klokt. Matjord er verdens viktigste ressurs. Det støttes at kommunen skal jobbe kunnskapsbasert. Det må også gjelde forvaltningen av matjorda.

Det vises til planer om grensekryssende tog, Skagerakbanen (s 31, 32 og kart s 33). Det vil medføre et formidabelt naturinngrep og et svært stort forbruk av dyrka mark. Et slikt inngrep må Indre Østfold forskånes for. Ang grensekryssende tog finnes det derimot fornuftige alternativer til trasé som forbruker mye mindre dyrka mark (bla via Kongsvinger). Skagerakbanen er basert på et tynt kunnskapsgrunnlag. Forslaget om trasé til hurtigtog tas ut av planen.

Det er ikke mange år siden ny E-18 ble åpnet gjennom kommunen. Det medførte nedbygging av dyrka mark.

Fortetting, stedsutvikling og grønnstruktur:

Det står en del bra om dette, bl.a s 26, 29 og 30. Det støttes, selvfølgelig! Lokalt særpreg er viktig å bygge videre på, ikke ødelegge enda mer. Men gode intensjoner hjelper ikke, det må konkretiseres og følges opp i faktisk handling. Det begynner å haste! Et eks: Dersom prosjektet i Stasjonsgata 26 og 28 realiseres slik det er planlagt nå, så vil det bidra til å forringe omgivelsene og boligmiljøet i gata. Blokkprosjektet bidrar negativt og brutaliserer omgivelsene.

Det må bygges mer i to og tre etasjer, bla rekkehus i by ("townhouse")– det er også fortetting!

Form er svært viktig, og det må bygges mer med saltak. Ordet "form" må legges til på slutten av 4. avsnitt på s 30, ..." blant annet farge- og materialbruk, **form**, belysning og skilt. Det må være konkrete føringer for bygging, spesielt i sentrumsområder. Byggeskikkveiledere for både småby, tettsteder og grender er viktig.

Forslag: Det tillates maks inntil 3 etasjer langs Stasjonsgata, max 4 etasjer i 2. rekke.

Byggehøydene må holdes på max 5 etasjer i småbyene Askim og Mysen.

Ja til mer variasjon, nei til flere ensformige blokkprosjekter som bryter med det lokale stedet og særpreget! Stedstap må forhindres.

Hvem skal ta ansvar for arealene mellom ulike boligprosjekter, dvs for "mellomrommene"? Hvem skal ta ansvar for at selve gatebildet er tiltalende? Kommunen må ta et mye større ansvar, det må være en plan for det og utbyggere må følge opp. Det må bli en mye bedre sammenhengende grønnstruktur, det støttes. Det er også mange "restarealer" som kan gjøres om og brukes til noe bra for alle.

Lekeplasser må være noe mer enn ei huske og ei sklie plassert på et areal som er av størrelsen på et frimerke.

Uttalelser i plansaker fra barnerepresentanten må legges ved som en rutine. Det må tas på alvor.

Skal det fortettes med kvalitet, så må det også være mange plasser som ikke fortettes. Gode offentlige rom gir mulighet for gode liv.

Spesialundervisning og alternative læringsarenaer:

Forslaget om å redusere spesialundervisning er en dårlig idé. Den må derimot styrkes og gjennomføres av kvalifiserte og dyktige lærere.

Forslag om alternative læringsarenaer støttes, men det må etableres på flere steder, ikke kun på Høytorp fort. Vollene i Spydeberg er også et aktuelt sted for dette.

Skolehage:

Det vises til Fagfornyelsen, nye læreplaner for grunnskolen. Etablering av skolehager kan møte kravene i lærerplanen på en svært god måte, kanskje særlig mulighetene til tverrfaglighet og fordypning. Det vil også bidra til å gi elever et mer variert innhold gjennom skoleløpet. Sette igang et forsøksprosjekt for å få erfaringer.

Nærmiljøhage:

Opprette nærmiljøhager i kommunen! Det vil være et bidrag for å skape trivsel og kunnskap om hage, i fellesskap. Det er også et bidrag til en mer variert grønnstruktur. Et godt eksempel er Linderud nærmiljøhage i Oslo. Den må ikke være like stor som denne, men kan tilpasses det enkelte sted og muligheter. En nærmiljøhage kan egne seg godt for samskaping. Det kan også kanskje kombineres med skolehage?

Lysforurensing – kunstig nattbelysning:

I planen henvises det til FNs bærekraftmål og at Klima og Natur skal være et av satsingsområdene for kommunen. Skal det ha troverdighet må det være et helhetsperspektiv. Kommunen må skaffe seg kunnskap om lysforurensing og utvikle en bevisst holdning til bruk av kunstig nattbelysning. Lysforurensing har økologiske konsekvenser for planter, dyr og insekter. Det er også negativt for folkehelsen. Insektsdøden blir bla koblet til den økende bruken av kunstig nattbelysning. Unødvendig bruk av kunstig nattbelysning er dessuten sløsing med energi. Dette må tas på alvor. Lysforurensing er det mulig å gjøre noe med.

Det å kunne se nattehimmelen er en del av naturarven.

Noen eksempler på litteratur/studier - et lite utvalg:

- Arne Follestad, NINA 2014 (Effekter av kunstig nattbelysning på naturmangfoldet)
- Tiltakskatalog for transport og miljø - Redusere lysforurensing (2019, Erling Fjeldaas, SVV og Helga Iselin Wåseth)
- Bevar Mørket (en veileder for å redusere lysstøy, 2020)
- "Lys på stedet - utendørsbelysning i byer og tettsteder" (en nasjonal veileder, 2012)

Tilslutt:

Hva skal det bety for barn og unge å vokse opp i Norges største jordbrukskommune? Skal de få lære noe om jordbruk og skogbruk, eller skal vi bare overlate det til tilfeldighetene?

Anne Kristoffersen,

Spydeberg, 14. mai 2021